

**КАФЕДРА ОРКЕСТРОВИХ ДУХОВИХ ТА УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ
КАФЕДРА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ОРКЕСТРОВИХ СТРУННИХ ІНСТРУМЕНТІВ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЕСТРАДИ ТА ДЖАЗУ**

СИЛАБУС

з дисципліни «Оркестрова практика»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	I-IV
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1-8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	24
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	512
Освітньо-професійна програма	Оркестрова майстерність	Лекції	-
		Семінари	-
		Практичні	512
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	208
		Семестровий контроль	Заліки: 1 – 8

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Міхеєв Борис Олександрович, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Miheiev.pdf
e-mail	miheevboris504@gmail.com

ПІБ, посада	Дяченко Юрій Станіславович, доцент;
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Diachenko.pdf
e-mail	yuriyd@ukr.net

ПІБ, посада	Мельник Надія Валентинівна, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Melnik.pdf
e-mail	zhinka.svyato@gmail.com

ПІБ, посада	Ковач Юрій Ігорович, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Kovach.pdf
e-mail	Kovachjazz@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Оркестрова практика» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Оркестрова майстерність» підготовки бакалавра та навчального плану, згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Силабус визначає обсяг знань здобувачів освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення дисципліни «Оркестрова практика»; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти.

Метою вивчення дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері оркестрового виконавського музичного мистецтва, сприяння розвитку практичних навичок оркестрового виконавства в галузі академічної музики.

В процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні **знати**:

- етапи історичного розвитку європейського, світового та українського музичного мистецтва, історію оркестрового мистецтва;
- знакових, в процесі розвитку оркестрового мистецтва, композиторів минулого та сьогодення;
- оркестрові стилі композиторів та їх виконавську специфіку;

уміти:

- орієнтуватися в етапах історичного та стилістичного розвитку оркестрового мистецтва;
- виконувати на належному художньому і технічному рівні оркестрові партії оркестрових творів;
- орієнтуватися в еволюції виконавських стилів та надавати їм відповідну характеристику;
- застосовувати у виконавській практиці здобуті знання з оркестрового мистецтва;
- самостійно опрацьовувати нотний матеріал, проводити коректуру оркестрової партії.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема, **загальних**:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. **ЗК14.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальних (фахових):

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання.

У результаті навчання здобувач освіти повинен:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік програм

I курс

Заліковий модуль 1. Виконання у складі оркестру класичного твору.

Заліковий модуль 2. Виконання у складі оркестру оригінального твору.

II курс

Заліковий модуль 1. Виконання у складі оркестру класичного твору.

Заліковий модуль 2. Виконання у складі оркестру твору для солюючого інструмента з оркестром.

III курс

Заліковий модуль 1. Виконання у складі оркестру твору композиторів епохи раннього романтизму.

Заліковий модуль 2. Виконання у складі оркестру твору для вокалу з оркестром.

IV курс

Заліковий модуль 1. Виконання у складі оркестру оригінального твору композиторів ХХ століття.

Заліковий модуль 2. Виконання у складі оркестру твору українського композитора.

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні (практичні) заняття. В якості самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання, опрацьовують здобуті під час практичних занять вміння та навички, самостійно вивчають нові оркестрові твори.

Навчальні ресурси

Навчання проводиться в аудиторіях ХНУМ імені І. П. Котляревського та за допомогою безкоштовних інтернет платформ.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS.

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.

90-100 балів. Програма виконана згідно вимог ЗВО на високому художньому та технічному рівнях. Допускаються несуттєві текстові або технічні похибки, але в цілому здобувач освіти демонструє високий творчий потенціал. Яскраво виконує власні оркестрові партії, поєднуючи власну інтерпретацію із виконанням інших оркестрантів

82-89 балів. Здобувач демонструє якісну, досить змістовну інтерпретацію, достатню технічну базу, але бракує емоційності, відчуття форми чи амплітуди динамічних змін, недостатньо розкриває музичну виразність.

75-81 балів. Здобувач допускає не суттєві відхилення від точності виконання тексту, або має місце недостатня змістовність при інтерпретації програми, дрібні виражальні недоліки, технічні похибки, недостатня різноманітність при побудові музичних фраз та речень, або динамічного плану твору тощо.

64-74 балів. Здобувач має посередні професійні дані, прослідковуються певні проблеми виконавського апарату, на задовільному рівні володіє музичним матеріалом. Припускається текстових та динамічних помилок при виконанні творів, має невпевненість недостатню емоційність та виразність музичного матеріалу тощо.

60-63 балів. Здобувач демонструє посередню професійну підготовку. Мають місце неточності тексту, штрихів, динаміки, ритму, неточність інтерпретації музичного тексту, формальне, відсутність емоційності виконання з чисельними технічними недоліками.

35-59 балів. Здобувач виконує програму на непрофесійному рівні, допускає значну кількість різних помилок, характеризується слабкою технічною

підготовкою. Виконання беззмістовне, та емоційно безбарвне.

1-34 балів. Здобувач виконує твори недостатньої складності із значною кількістю помилок, демонструє слабку виконавську підготовку. Таким чином, професійні якості здобувача не відповідають вимогам ЗВО.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти можуть брати участь у міжнародних та вітчизняних музичних конкурсах, фестивалях, концертах, відвідувати культурно-мистецькі заходів та концерти, музикувати в інших оркестрових колективах тощо.

Політика навчальної дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела

1. Башмакова Н., Кікас В., Федотов Ю. Формування культури оркестрового виконавства на народних інструментах: досвід державної академії музики імені М. Глінки. *Мистецтвознавчі записки*. Вип. 33. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2018. С. 390–397.
2. Давидов М. А. Українська струнно-щипкове академічне мистецтво: функціонування, проблеми збереження та розвитку. *Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України* : тези всеукр. наук.-теор. конф. (2 груд. 2005 р.). Київ, 2005. С.72-78.
3. Єргієв І. Д. Артистичний універсум музиканта-інструменталіста кінця ХХ – початку ХХІ століття : автореф. дис. ...доктор мистецтвознавства. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2016. 37 с.
4. Жарков О. М. Подвійна природа функціонування тембру в оркестрових творах: інтерпретаційний аспект. *Науковий вісник НМАУ імені П.І.Чайковського*. Вип. 29. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2020. С. 140-152.
5. Каширцев Р. Г. Інструментування як чинник художньої інтерпретації у композиторській творчості. *Музикознавчий універсум. Наукові збірки ЛНМА імені М.В.Лисенка*. Вип. 42-43. Львів : ЛНМА імені М.В.Лисенка, 2018. С. 169-185.
6. Лошков Ю. І. Володимир Андрійович Комаренко : монографія. Харків : ХДАК, 2002. 113 с.
7. Малий Д. М. Специфіка композиторського мислення в музиці останньої третини ХХ – початку ХХІ століть : дис. ...кандидат мистецтвознавства. Харків : ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2018. 218 с.
8. Ракочі В. О. Оркестр у музичному просторі Європи XVII-XXI століть.

- Витоки. Трансформації. Концепції : монографія. Київ: КМАМ 115 імені Р.М.Глієра. Ніжин. Чернігівської обл.: ПП Лисенко М. М., 2020. 352 с.
9. Федун І. Композиційні особливості західноукраїнської традиційної інструментальної ансамблевої музики. *Проблеми етномузикології*. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2020. Вип. 15. С. 42–53.
10. Biasutti, M. Orchestra rehearsal strategies: Conductor and performer views. *Musicae Scientiae*. 2013. 17(1), P. 57–71. DOI: 10.1177/1029864912467634 <https://www.researchgate.net/publication/258173330>
11. Alfredo Casella, Virgilio Mortari *The Technique of Contemporary Orchestration*. BMG Ricordi, 2004. 278 p.